

Ezen lapok minden héten négyezer, u. m. kedden, csütörtökön, pént. és vasárnap jelennek meg. Előfizetési ár félve Buda-pesten házhoz-hordással 5 ft., borítékban 6 ft., postán borítékban 6 ft. ez. p. A hirdetések minden apróbetűs hasábjára 5 (öt) ez. kr. fizetnek.

Csütörtök

367.

April 9. 1846.

BUDAPESTI HIRADÓ.

Előfizethető helyeken kiadható, hatvani utca Horváth-házban 488k szám alatt földszint, és minden királyi postahivatalnál. — Az austria birodalomban külföldre menendő példányokat csak a bécsi császári postahivatalnál rendelhetik meg.

TARTALOM. Magyarország és Erdély. Megyei-kormányzattól folmentés. Halálozások. — Magyar tudós társaság. — Vízhang a Tisza-szabályozás ügyében tett ügyelmeztetésre. (Vége.) Szarvasi örökvaltság. Megyék: Közgyűlés Gsanádban. Budapesti hírharc. Pesti műgyűlés. Soprony-bécs-újvárosi vasút-társaság közgyűlése. Felszólítás az erdélyi kölesönös jégkármentő egyesület igazgatósága által. Devalvacionális rovat, különös tekintettel a Hellapra XV. Külföld. Krakó (a forradalom áttekintése.) Nagy-Britannia. Franciaország. Spanyolország. Hivatalos és magánhírdetések.

MAGYARORSZÁG és ERDÉLY.

Öcs. ap. kir. főisége, gróf Bethlen Pált, cs. k. kamarást s belső Szolnokmegye főispánját, saját kérelmére ezen megye kormányzatától, legbensőbb megelégedésének nyilvánítása mellett, folmenteni legkegy. méltóztatott.

Folyó évi mart. 27kén hunyt el Mezey Bertalan borsodmegyei tiszti ügyész életének 22dik évében, forró lázban. Béke hamvainak!

M a g y a r Imre nyugalmazott cs. kir. huszár-kapitány élete 70dik évében meghalt.

MAGYAR TUDÓS TÁRSASÁG. Emlékeztetbe hozatik, hogy az akadémia XV. és XVI. gyűléseiből a következő jutalomkérdések vannak függőben, u. m. I. A nyelvtudományi osztályból: 1) Adassanak elő a polgári szónoklat kellek és hibái, bel- és külföldi példákkal felvilágosítva; továbbá azon eszközök, melyek annak kellő kiképzésére szolgálhatnak. — 2) Adassék elő a magyar szógyűjtemények és szótárak bírálati története a szógyűjtők és szótárírók rövid életrajzával együtt, a legrégebb időktől maig. — II. A philosophiai osztályból: 3) Adassanak elő bírálat az új kor legnevezetesebb philosophiai rendszerei, s fejtessék ki okokkal támogatva: melyik igér közlők legnagyobb sikert a tudományok és társadalmi élet kifejtésére. — 4) Adassék elő azon hatások, melyet jelenleg nálunk a népnevelés az alsóbb néposztály erkölcsiségére gyakorol, és terjesztessenek elő azon módok, mik szerint népnök erkölcsi nevelése tanodákban és tanodákon kívül észszerűbben intézhetőnek el. — III. A történettudományi osztályból: 5) Készítsessék bármelyik még eddig külön le nem irt, magyar bírodalmi vármegye, vagy terjedelmesebb vidék, vagy nevezetesebb város történeti, földirai és statisztikai leírása; oklevelek s egyéb eredeti és hiteles kútfők szerint. — 6) Adassék Magyarország török hatalom alatt volt részeinek akkori földirai és polgári viszonyainak ismertetése, térképpel. — IV. A természettudományi osztályból: 7) Határoztassanak meg vegyöntások s gyógygyakorlati adatok nyomán a nevezetesebb honi ásványi-vegyőgyjavaslati; mikép lehetne azokat netalán létező hiányaira nézve orvosi-rendőrségi tekintetben használhatóakká tenni; továbbá adassék elő, melyekkel lehetne azok közül a külföld legnevezetesebb ásványveizeit teljes sikerrel pótolni; végül említtessék meg, mik történeti irodalmi tekintetben eddig e tárgyra nézve. — A 2. sz. alattiak jutalma Vitéz alapítványból 30 arany, a 4d. számunak Gorove alapítványból 200 ez. forint; a többi 50 arany az akadémia részéről; mindnyájokra pedig a versenyzés határnapja 1847. martius 31. Tudul adatik egyszersmind azon két nevezetennek, kik az 5d. sz. alatti tételre, hihetőleg tévedésből, már most küldötték be munkáikat, hogy azokat, ha kívánját netalán javítás vagy bővítés okaért, a titoknoktól visszavehetik. Költ Pesten, april 4. 1846. — Dr. Schedel Ferencz titoknok.

(VIZSHANG a Tiszaszabályozás ügyében tett ügyelmeztetésre. (Vége.) 5) A folyóknak az anyagból félretörései ott szoktak létezni, hol a szabad lefolyhatásnak akadályt tetetik; ehézképest nagyobb folyóknál jobbra csak a szerfelett görbült kanyarok táján tapasztaltatnak az oldal-kitéréssek, mivel ezek többé-kevésbé mindenkor akadályozzák s visszatartják a szabad lefolyhatást. A Kerecseni és Vörösmart közt létező nagy kanyart műértőleg úgy kell tekintenünk, mint egy nagy sarkantyút, mely 9 mérföld hosszú gátot vet a Tisza szabad lefolyásának, s így ezen nagy kanyar környékén, főképp Csaptól Kerecsenig, mindig hatalmasan törni fog a Tisza vize a töltésekre, s erködni, hogy magát az alacsonyabban fekvő ungi és zemplényi vidékre exonerálhassa. Egyedül a töltések által tehát a nevezett két megyében nagy kiterjedésű térek nem lesznek eléggé batorságosítva.

6) Csaptól Kerecsenig a Tiszának számos nagy félretörései vannak, melyeken, midőn vizének egy tetemes részét az ungi és zemplényi vidékekre ömleszt, megosztatja erejét; naponkinti tapasztalás után pedig közönségesen tudjuk, hogy oly helyeken, hol valamely víz erejét megosztatja s szerteszt szokott ömleni, annak medre a legrosszabb állapotba süllyed, valamint hogy Csaptól Kerecsenig a Tisza folyása is csakugyan a legrosszabb állapotban létezik. Ezen kérdéssel szakaszban a czéliba vett néhány apró átmetszés tehát nem képes megigazítani a Tiszának egész folyását s ezt kellő emészthetési állapotra nem hozhatja, következésképp a töltéseknek, hogy mégis némi batorsággal, következésképp ita ellenállhassanak, nagyobb testületieknek és költségesebbeknek kell lenni.

Az elsorolt fentebbi hat pontban foglalt védokok s bizo-

nyos adatok kellő figyelembe-vétele után látnivaló: hogy a kerecseni átvágás Zemplén, Ung, Szabolcs és Szatmármegyékhben kulcsa a Tisza s az ebbe ömlő mellékfolyók szabályozásának; pedig a felhozott nagyfontosságú tekintetek kivül, vannak még több előnyei a kerecseni átmetszésnek, nevezetesen:

1) A kerecseni átvágás tere elfoglal 324 holdat, az általa megnyert és feliszapolandó Tisza folyása teszen 1848 holdat, tehát 1524 hold föld tiszta haszonul előidéztenék. Ez alkalommal Gy. ur ügyelmeztetésére, midőn azt állítja: nem úgy áll a tény, mint némelyek képzelik, hogy a medrét beiszapolja a Tisza: igenis, beiszapolja az ő medernek két torkolatát néhány ölnyire, maga pedig a meder örök ké hásonvehetlen marad, nem mellőzhetem el következő észrevételemet: Igenis, szinig szokta felönteni és beiszapolni holt medrét minden viz, ha az magára nem hagyatik, hanem ha az előlegesen feltöltött két torkolat időnkint mélyebb árkok által felnyitatik, hogy a vastagabb iszappal uszó alacsonyabb vizek is áthuzódhassanak a holt medren s folytonosan új viz nyomulhasson az ő mederbe, hol annak iszapja tökéletesen megszűretek, főképp ha a holt meder röze-fonásból bizonyos módon készült átgátalásokkal néhány helyeken ellátatik. Ezen egyszerű, de nagyfontosságú műtéttel mellőzésekkel igazsága van Gy. urnak; mert a víz legelőbb is holt medre két torkolatát néhány ölnyire szokta magasban felönteni, ha tehát a torkolatok még nem nyitattak, csak a magasabb, kevesebb iszappal terhelt vizek nyomulhatnak az ő mederbe, s ha egyszer a két torkolat közt kitöltötték, a víz a két torkolat feltöltése magasságig soha meg nem újul, hanem marad álló tiszta megszárt viz, következésképp a két torkolat közt tér soha fel nem iszapoltathatik.

2) A kerecseni átvágással 9 mérföldnyi Tiszafolyás a legrosszabb szakaszban nélkülözhetővé lesz, s ezzel nélkülözhetővé lesz 72,000 öl töltés. S most, uraim, képzeljük csak, a szabályozás után is illy tetemes szakaszban jókarban tartása mennyi költséggel, gondnal, fáradsággal járna!

3) A kerecseni átvágás a Tisza árja magasságánál nagyobb részben emellett földzeten vitétvén, a partköznyeki új vidékeknek kiöntéseket nem okozhat, s ugyan ez oknál fogva töltésekkel sem lesz szükség azt környezni, s mégis tökéletesen biztosítva lesznek az érdeklők a víz kicsapásától. Mily nyereség magában tehát az: hogy illy rövid uton — melynek jókarban tartása kedvező helyzeti viszonyainál fogva, gyorsulvén, semmibe sem kerülend — 10 1/4 mérföldnyi ronsolt folyású Tiszát megszüntethetünk és 72,000 öl töltést nélkülözhetünk!

4) A kerecseni átvágás, mint részletes számításaim mutatják, legfeljebb 70—80 ezer pengőba fog kerülni, midőn a 72 ezer öl töltés, megannyi apró részletes átmetszésekkel négyszer vagy ötször annyiba kerülend.

5) A 72 ezer öltre terjedő töltések közötti földvesztés Gy. ur helyes számítása után 2618 holdat tenne, s im a kerecseni átvágással ezen szép térség is egész nyereséggel gyanánt megkíméltenék. Mind ezek után következnek: hogy a kerecseni átvágást semmikép el ne mellőzzük, nehogy végre is annak munkába vételét megtenni, s nehogy fősvénykint utóbb is a sok előleges experimentálással kétszer költeni, kénytelenítessünk; mert napkint világos annak nagyszerű haszna, s ép azért bizonyos annak sikerteljes végeredménye.

Mielőtt bezzámam értekezésemet, egy balvéleményt, és csupa tulzott aggodalomból származott alhiedelmet kívánok röviden elenyészeltetni. Találkozunk olyánok, kik a kerecseni átmetszésnek egy árnyékoldalt tulajdonítanak t. i. azt, hogy azon hamarabb folyhatván le Kerecsentől a víz, Vörösmarttól lefelé a Tisza mentében nagyobb árvezetek fog okozni. Ha ez tökéletesen így állana is, az innen eredő aggodalmat megszüntetné azon feltétel, hogy a Tisza folyása alább is fog szabályoztatni, s vízemészthetési képessége egyenlő állapotra fog hozatni. De különben azon hiedelem csak ugy bírhatna némi valósággal, ha a Tisza medrét őrésnek gondolnók, s így a Kerecseni és Vörösmart közötti nagy kanyar által eszközölt akadály miatt egy kevés időre a víz nagy tömegbeni lefolyhatását késni képzelnők; azonban egészen más kint áll a dolog akkor, ha a töltések közé szorított víz, a kerecseni kanyar mentében, már nagy magasságra felönt, s ez által az akadályokat meghágyva, magas állásánál, s így bő kereszt-szelvényénél fogva magának szabadabb lefolyást szerezhetett; mert ekkor, a mennyiben eleinte késett nagy tömegben ömleni a víz, az akadályoknál bevárán egymást, s így összetölvén, most annál nagyobb tömegben ömlenek egyszerre az alsóbb vidékekre. Ha pedig akadályok nem léteznének, oly nagy tömegben nem gyűlhetnek össze a vizek, mert a nagyobb emészthetési képességgel bíró szabályozott folyónál, például első napon nagyobb tömegben folyhat le a víz, s így a másodnap lefolyandó viznek hely adatik. Ezt igen egyszerűen következésképp világosíthatom fel. Képzeljünk egy vizellenes oldalokkal ellátott nagy edényt, s ennek felső részében oly nagy lyukat, mellyen abba naponkint folytonos folyás mellett 50 akó víz beömlhet; most képzeljünk még az edény egyik oldalán, fenekétől felfelé, oly keskeny nyílást, hogy azon az első napi 50 akó víz beömlésével csak 20 akó folyhat ki, másnap az ujonan beömlött 50 akóval az edényben a vizállás növekedni fog, de egyszersmind már 20 akónál több folyhat ki, mert a viznek magasabbra nőt állásánál fogva a kifolyásra alkalmazott kes-

keny nyíláson több nyomul ki, s így a kifolyhatás mindig fog szaporodni, míg az edényben bizonyos magasságra felölt vizállásnál, a keskeny nyílás is képes lesz 50 akó vizet megemészteni. Így van ez a folyóknál, hol az akadályok csak addig késleltetik a vizek lefolyását, míg nagy mennyiségre nem szaporodnak, midőn aztán egyszerre az akadályokat meghágyva, annál nagyobb tömegben ömlenek az alsó vidékre. Így volt 1838ban a Dunánál, hol midőn Pestnél a víz a jég által megdugult, és szerfelett nagy állásra emelkedett, azon idő alatt Adonynál tetemesen leszállott, de végre meghaladván az akadályokat, egyszerre annál nagyobb tömegben ömlött az alsó tájakra. Ep innen fejtethő meg azon körülmény is, miszerint a szabályozott folyók mentében, tömegre nézve kisebb vizek tapasztaltatnak, mint az előtt, mert szabályozott állapotban a vizek egymásután hamarabb lehozódnak, s így soha oly nagy tömegre, mint különben, össze nem gyűlhetnek, mivel az első, második és harmadnap eső vagy hóvizek a gyorsabb lemenetel által, egymást el nem érhetik.

A kerecseni átmetszés ellen azon nehézséget sem lehetne előgördíteni, hogy az a Tisza esetét s ez által sebességgel oly szerfelett nevelné, hogy a hajózásra káros befolyással lenne. Első években, míg a szabályzat tökéletes állapotát el nem éri, ezen állításnak némi valóság csakugyan tulajdonítható, azonban később a Tisza, minthogy fenekében kő nem létezik, a mostani esetére szállítja le magát, mint tapasztalás után minden folyó, — ha csak fenéke szilárdsága, vagy az abban vetett akadályok ellent nem állanak, — a szabályozás előtti esetre szokta magát leszállítani, s így a Tiszánál is, a rövidített út által szerzett tetemes esetenység a vizsúlyosztást okozza, a sebességet pedig kevéssé, s csak annyiba nevelné, mennyibe a Tisza rendes vizállásának szorultabb s nagyobb mélységet eszközölve, mely körülmény a Tiszánál nagyon is kívánatos, és a szabályzat egyedül czélul tűzött eredményének tekinthető.

Mindezek után (gy. urral egy értelemben azt mondom) hogy az előadottakból világosan kitűnik, mikint mind hajózási, mind pénznyereségi, mind pedig árvezetők melkál-hetési állapotunk a kerecseni átvágást javasolják. S ennél fogva ohajításom végre az, hogy ezen igen nagy fontosságú tárgyat honosim, s főképp gróf Széchenyi István ő excellenciájára kellő figyelembe venni méltóztatassanak. A nagyméltóságú gróf ritka szilárdsága, s nagy tettek mezején edzett magas lelkiületének csekély erejébe kerülend leküzdési azon akadályokat, melyek a kerecseni átvágás létesítésére mérve vannak, s ezen nagyszerű s szívesre várta áldást gazdagon árasztó tiszai vállalat kiküzdésével is tetézi fogja a nemzet szívébe vésett, időszakot alkotó, s szellemét örökítő nagy tetteinek halmozatát, és szívesre várja a jövőre rebegnek a magas grófnak. — Horváth József.

SZARVASI ÖRÖKVÁLTSÁG. A Jelenkori Társalkodó legújabb száma „Levelek Szarvasról” cím alatt egy érdekes cikket közöl, mellyből a következőket emeljük ki: Szarvas területében hiteles urbéri összeírás szerint 355 1/2 urbéri telek levén, (egy telek 56 hold) ezeknek váltásági örök-árak kölesönös alkudozások után, miután egy egész telekjövedelmének tőkétje s illetőleg ennek váltásági díja hat száz ezüst sban állapítaték meg — tételtet összesen. — . . . 213,300 f. p. p. *)

Ugyancsak a főnebbi összeírás szerint 868 házas, zsellér, a törvény értelmében 108 1/2 telekre hasonlítva egybe, az örökvaltságai somma teszen 65,100 f. p. p.

A 820 1/2 holdból álló szőlőskertek jövedelmi tőkétje váltásága 32,000 f. p. p.

Továbbá a jelenleg mintegy 600 szá-

*) Ezen ár, tekintve a megváltott tárgyak értékét, valóságos ajándék. És pedig nem az urbéri földet váltotta meg Szarvas városa, mert hiszen erre szükség nines, miután az urbéri föld csak fictione juris illeti már a földesurat, hanem csak az urbéri földön fekvő tartozásokat váltta meg. És mégis azt lehet állítani, hogy ezeket is, ugy szólnán, ajándékba kapta. A kilencedik mag 56 holdas urbéri állományul, bizonyosban képviseli egy 4—5 száz pengő forintnyitökét, ha csak az esztendőnkint divatozó kilencedik váltásagos átmerőleges értéket vesszük is. Az uri szolgálatra (54 szekeres nap) és házbérré (evenkint egy pengő forint) marad így hatszáz forint váltásági tőke után, legfeljebb 200 ft, a minék 10 ft felel meg 5 száztöli kamattal. Ugy hogy levonva a házbérré, az uri szolgálatot örökre legfeljebb 180 pengő ft tőkével egy telekre számítva váltta meg a szarvasi község. 54 szekeres nappal ezt megosztván, egy szekeres napra 3 ft 20 k tőke esik, mi valamivel több mint az illy munkának 2 szekeres valódi, es epen annyi mint tizszerez urbéri érteke. A nemethoni váltástörvények, rendszertart a munka valódi értekehez szabják a váltást, és ezt meghatározva, azt 16—20 vagy 25 szekeres érteken befizettetni rendelik. Illyen váltás mint ez, már csak Magyarországnban történhetik. Bőlele azonban nem az következik, hogy nines semmi becsé a földnek, mert ezen 600 ft tőkevel felszabadult telkek 4—5 annyi aron kelnek már is, hanem az belőle a tanulság, hogy bizonyos helyeken, a törvényeknél fogva is, csekély az urbéri munkának relativ becsé, és hogy bizony nem rossz dolga van ott a parasztnak, hol illy csekélyesért szeresheti meg magának azon jötekonyságot, hogy idejéről rendelkezhesek. — B. F. H. S z e r k.

dosítás nyújtassék be. Végre 3) Flandorffer Ignac ur indítványa, mely szerint az igazgatóság e nyár folytában meg egy földzeti (terrain) kiismerést a közlekedés délszaki irányában Balaton távra, előlegesen pedig Sárvárig létesítsen, 's a közlekedés minden viszonyairól biztos adatokat gyűjtessen, elfogadtatott 's határozata is lön. Bővebben erről a nyomtatásban megjelenendő közgyűlési jegyzőkönyv szövege. Soprony, mart. 25-én 1846. A soprony-bécs-újvárosi vassut-társaság igazgatósága. (P. Ztg.)

FELSZÓLÍTÁS. Az erdélyi kölcsönös jégkármentő egyesület igazgatósága által. Miután az erdélyi kölcsönös jégkármentő intézet fenállásának két első éveiben u. m. 1844 és 1845ben mindig jégverés által karosodott tagjait teljesen kárpótolta, és ezenkívül tartaléktöket is alakított, 's miután a felsőbbégség kegyes engedelmé hozzájárultával működésének körét e folyó éven kezdve, minden es. kir. tartományra kiterjesztheti, az intézet igazgatósága határozta, hogy a jövő évi működésük közt minden földbirtokos 's mezei gazdákat ezen közhasznú 's már is virágzó intézetnek e folyó évi partolására is tisztelt felszólítani. — Közhírre tett szabályaink, melyek ügynekeinktől ingyen nyerhetők, a résztvevőknek az intézetről teljes ismeret adhatnak; nem tartja azonban az igazgatóság feleslegesnek ezuttal is az intézet némely, 's az egyesület tagjait legközelebről érdeklő rendszabályait megemlíteni. — Az előre fizetett biztosítási díjból fedezendő a lehető karosodások; ha pedig ezek kevesebb kiadást igényelnek, mint mennyit a befizetett díjak összege tesz, ennek fölöslege 5 évig ben tartatik, hogy abból a rendkívüli kár fizetése pótolassék. Az ötödik év végével az első évi fölösleghöz 60% a tagoknak visszafizetetik; 40% pedig egy általános tartaléktöke alapítására fordítatik, ha t. i. az évi díjak a lehető károk fedezésére mindenkor elégségesek voltak. A 6ik évben a 2ik évi fölösleg és így tovább. évenként, mind az 5 első évi fölösleg visszafizetetik a szabályok erre vonatkozó pontjai értelmében azt igényelhető tagoknak. — Az általános tartaléktöke a lehető rendkívüli esetekre gyűjtetik, 's csak azon esetben, ha ez is kimerülne, nyul az intézet az évi fölöslegekhez. — Midőn továbbá az általános tartaléktöke az intézet több jövő évi kár fizetésére, mint az évi díjak összege, akkor az évi fölösleghöz csak 20% csatolattik, 80% pedig a tagoknak visszaadatik. — Ezen intézkedésből mind a tagokra, mind az intézetre haszon származik, az elsőnek, a szabályok értelmében nyerendő visszafizetés által teljesen könnyítették az illető évi díj fizetése; az intézet pedig ezen visszafizetés mellett is általános tartaléktöke révén szert, biztosabban hordozhatja tagjai lehető karosodását. — A magokat biztosítani kívánók könnyebbégre az ausztriai birodalom minden nevezetese városában ügynekeket állítottunk és állítandunk fel. Azon helyeken pedig, hol intézetünknek ügynekei még nincsenek, de megkívánatának, felszólítjuk azon tisztelt urakat, kik közhasznú intézetek terjesztése iránt melegen éreznek, hogy a kezelést ellátsák, 's intézetünkkel az iránt bővebben értekezni sziveskedjenek. — A cs. k. megerősítést nyert erdélyi kölcsönös jégkármentő társaság kormányi üléséből. — Kolozsvárt, mart. 28-án 1846. Gr. Bethlen János m. k. elnök. Kuliseky János, igazgató.

DEVALVATIONALIS ROVAT (különös tekintettel a Hetilapra. XV.) K. L. azt mondja a Hetilap 19d. számában, hogy iparozgalmának (t. i. a védegyeletnek) elenei nem okokkal, hanem gúnyval küzdenek. — Igen, mert tapasztalásból tudják, hogy okokkal küzdeni vele, annyi mint falra borsót hányni.

* S minő okok a szokott és felülmulhatatlan collegája íj. Sz. P. küzdeni? — Ó karzathoz intézett sopánykodásokkal, amaz gorombaságokkal. Mellyik művelt ember nem irtóznék már ilyen hathatós okokkal a surlódásba jőni?

* Azonban ő, ezen tüneményen nem csudálkozik, és pedig azért nem, mert hejh! nehéz lehet ám rossz ügyet védeni. Hejh, bizony még nehezebb a józan ész ügyét gúnyolni.

* K. nem akarja hinni, hogy a védegyelet haldoklik. Ő a Galilei barátjával tart: inkább szemét is behunyja, mintsem a valóságot látni legyen kénytelen.

* K. azt mondja, hogy békés érzelmű hazafiak adtak szavat egymásnak, a hazai szorgalom ápolására. Szorgalom ápolás! mikor minőségire tekintet nélkül keletet akartok valaminek biztosítani!

* De szükséges-e az embernek ollyasminek tételére adni szavát, a mit a nélkül is természeti ösztönénél fogva cselekszik?

* A védegyelet K. szerint nemzeti érzelmű (?) 's olly dolog-e ez, kérdi, mellynek haldoklásán éplékű magyar embernek gúnyolódni lehetne? — Ollyan biz az; mert igazán csak aberratio az, a mit az egész világ érzélgősségnek nevez, minek szülötte mindig korcs; korcs-szülöttnék pedig korcs a maradéka. Közlekedésemelvezés után ezen egész Kossuthféle thesis, nem egyéb mint devalváló nagy szó. A védegyelet nem érzelmű, hanem védegyelet. A honi ipar iránti rokonszenv, nemzeti érzelmű. A védegyelet forma akart lenni, melly által a nemzeti érzelmű nyilatkozzék. De ezen forma rövid életűnek, céltalannak mutatkozik, és haldoklik, és ebben semmi baj sincs, mert a honi ipar iránti rokonszenv nem haldoklik. Ma szünjék meg egészen a védegyelet, 's a magyar iparnak csak az a jövőjé, mi eddig volt.

* Ha akadhata magyar ember, folytatja K., ki egy illy morális süllyedés (a védegyelet haldoklása) felett gúnyolódhatnék, ez olly nemzeti romlottságnak volna tanujele, melly ellen orvoslat nincs. — Tanujele volna biz ez az ábrándozások csökkenésének és a józan ész felülülésének, minek dolga sok ideig az lesz, hogy amazok helytelenségeit ártatlanná tegye. A védegyelet haldoklása semmi morális süllyedést sem mutat, hanem egyszerűen a természet azon örök törvényét igazolja, hogy a mi nem életre való, az meg nem él. Nagy

szavak ellen okokkal küzdeni, nem érdemes — ezeket elég devalválni.

* Ha a védegyelet a nemzeti érzelmű barometruma, ugy csak 30 ezer emberben van nemzeti érzelmű. Szegény Magyarország, ugy csak csucsülj le, mert már is holttest vagy.

* K. L. azzal vigasztalja magát 's „Ausztria műipari historiájának tudomásával mondja, hogy a lángeszű, lángkeblű József császár uralkodói hatalmának minden pártfogásával, óriás akaratának minden erejével, ajándékaival, naturalisatiójával, védvámjaival nem idézte elő az ausztriai műiparban egy év alatt azon kifejlődést, azongyarapodást, melylyet nálunk a védegyesület ezen egyetlen szava: „vagyok” előidézett. — Tehát K. és a védegyelet mellett, a lángeszű, uralkodói hatalmu, óriás akaratú József császár csak egy pigmaeus! — 'S aztán nem igaz-e, hogy kifogyhatlan a delvalv. rovat anyaga?

* A milly igazságos K. maga iránt, épen olly igazságos ellenfelei iránt is: azoknak neveit, azt mondja, ő az igazságos utókor valami gyász zajtstromba fogja írni. — Furcsa az, hogy magára nézve nem igen bizik az igazságos utókorban, hanem annak szerepét előlegesen magára veszi, vagy táskahordozójára bizza, kinek iródmalmi lápjait már ismerjük.

* K-t hallva azt hinné az ember, hogy a mi ipar Magyarországon van, mind a védegyeleti szalmatűz szüleménye, pedig a mi nagyobb szerű ipar van és már életrevalóságot megmutatta, mind védegyelet előtti, az pedig, mi a védegyelet szült, még nem mutatta azt meg és kisebb szerű.

* K. mégis azt hirdeti, hogy a védegyelet élete egybeforr a nemzet életével. — Ugy a nemzet napjai meg vannak számlálva. — Pedig nincs e kétnek semmi összefüggése.

KÜLFÖLD.

KRÁKÓ. (A forradalom áttekintése.) Északiméter-szági, kivált sziléziai lapok, a legközelebb napokban számos oklevelet és elbeszélést közöltek a krakói rövid forradalomról. Imitt összeállítjuk lényeges tartalmukat, rövid megjegyzéseket ténvén hozzájuk. Még alig puhatolható ki, honnan és kitől eredt a kiütésre az utolsó ösztönzés. Azonban minden arra mutat, hogy az összehangolás közös felkérésre Lengyelország minden részeiben régen megtörtént, 's arra a febr. 17 és 24-ike közti napok tüzetek ki. A parisi lengyel emigratio aristocratájának és Czartoryski hűnek nyilatkozatai e párt minden rendelkezésére állott lapokban kinyilatkozták, hogy nem vesz részt ez új pártütési kísérletekben, mellyek szegény honfitársaiknak Lengyelországban és Lithvaniában csak sorsukat súlyosbitandák, poseni és galicziai földieiket pedig hamis állásba tennek. Ezzel összehangzani látszik az, hogy Chlopiczki tábornok, az 1830-ki novemberi forradalom első fővezére, a neki ajánlott főparancsnokságot el nem fogadta és porosz határra ment. Mások sem akartak amaz idő nevezetesebbjei közül a harcok helyszínén napfényre jőni. Szembek tábornokról, ki a napoleoni iskolában képezetett, azt hirték, hogy Krakóban van, de a hir, ugy látszik, nem valósult. Ellenben számos bizonyítványokból kiderült, hogy a lengyel száműzöttek főnökei a parizsoktól a lengyelországi kath. egyház 's papjai és apácáinak szenvedéseiről buzgalommal terjeszték, 's az által szították fel a lángokat, mellyek nem sokára a Visztula és Warthe, a Dnieper és Karpátok mellett elfojtanók valának. A lengyel aristocratikus egyesület hírlapja, „Majus harmadika” ebben főszerepet vitt és a parisi „Univers” egyházi lap által buzgón gyamolított; valamint hogy az „Univers” mart. 8dikai számában egy lengyel „Ellenmondás” olvasható (Wielogłowskiól), melly azon aggodalmak ellen, mintha a krakói első forradalmi szózatból sok kommunistikus szellem rina ki, olly állással lép föl, hogy a krakóiak, valamint általában minden lengyelek, soha antikatholikus érzelmeknek helyt nem engedendnek, mélyen levén szivökbe vésvé, hogy a katolikus hit nemzetiségük egyedüli alapja, jövendőjük egyedüli reménye. Mindamellett ama kommunistikus vegyíték a krakói felkelés vezéreinek szózatából elvitáztalan. Már „a közös lengyel ügy nemzeti kormány”-ának legelső „nyilatkozata” is illy jellemmel bír. Ha tudjuk, hogy az 1830-ki novemberi forradalom az által hiúsult meg, mert aristokratikus vezetői magokat az alsó osztályok törvény általi emelésére elhatározni nem tudták; ha tudjuk, hogy még a számkivetésben is több évre volt szükség, míg amaz aristokraták csak elvileg is tágitottak, azt kell látnunk a krakói forradalom főnökeinek st. simonismus és socialismus által átlengelt szózatából, hogy végre a demokraták heveskedése győzött, vagy legalább, hogy a demokratái párt tagjai első nyomattak az előtérbe az események által, jóllehet, ugy látszik, őket sem állásuk a társaságban, sem észlehetőségök nagy mozgalom igazgatóivá nem képezték. A poseni elfogatások és a galicziai nemesség felkeléseinek meghusulása miatt alkalmasint nem is léptek föl a cselekvés terére azok, kiknek az első szerepek száma valának.

Tekintsük már ezen futólagos előjegyzetek után a krakói eseményeket. Febr. 20-án a krakói területen Chranow városka közelében Patelski és Ekielski földesurak mintegy 70 lovassal felkeltek és a kis várost elfoglalták. Egyszersmind Belli urodalmi kormányzó is kitűzte a pártütés zászlóját Promnis mellett 's egy kaszákkal felfegyverzett paraszt csapatot a főváros ellen vezetett. Ehez Boczkowski tisztartó is csatlakozott egy másik csapattal. Krakó mellett megérkezvén, Belli csapata a Slakani-utczán a városba nyomult, hol Belli életének egy ausztriai golyó véget vetett. A második csapat a Miklós-utczán a város belsejébe nyomult, hol vezetője Boczkowski szinte agyonlötölte. Mindkét csapat azután szanaszétporlott. 31-én reggel a nyugalom ismét helyre volt állítva és az utcákon a közlekedés megengedve. 11 órakor

azonban az új kiütésekről tudósított ausztriaiak másodsor is elfogták az utcákat. 22-ig reggel puskalövésnyire nem volt szabad az örökhez közeledni. A tanács a rögtöntörvényt kihirdetett. (A további eseményeket lásd a B. P. Híradó 358dik számában.) Miután Collin tábornok Krakót elhagyá, néhány polgárok az öreg gr. Wodzicki József házában összejövéen, küldöttség által kitudakozni határozták, van-e valaki a városban a hatóság részéről; 's megtudván, hogy a tanács elnöke elutazott, a többi tanácsnokok pedig csak polgárokul akarnak föllépni, egy közbátorsági bizottság alakult 's következő felszólítást bocsátott ki: „A polgárok által kiküldött választmány olly hirrel tért vissza, hogy a kormány és minden hatóságok, sőt még a katonaság is, melly a várost két napig elfoglalva tartotta, ezt elhagyta és visszavonult. Így levén, a polgárok, a rend és közbátorság barátai a közrend fenntartásáról gondoskodni kötelesek. A feladat most egy hivatal alakítása, melly a várost elfoglalható hatósággal ennek nevében egységre léphetne, 's a tulajdon biztosítása iránti gondoskodásán kívül szükségét igazságos rendszabályok útján szerezhetné. Engedvén ezen olly nemes ösztönnek, mellyben földieink az ország bajos állapotában mindenkor jeleskedtek, a rend minden barátainak tudtul adjuk, hogy a főnebbi célra egyesület alakult, mellynek tagjai: Wadzicki József, Moszynski Péter, Kossowski József, Bochenek Leo, és (ifjabb) Helcel Antal. Ez egyetire bízott mindannak eszközlése, mi a most említett célra vezethet. Polgárai Krakó városának! A rend nevében, mellynek fenntartását bizonyosan ohajtjátok, és a nyilvános erény nevében, melly nemes elődeiteknek mindenkor disze volt, felszólítunk benneteket, engedelmességedet az ideiglenes hatóságnak. Krakó, febr. 22-ken 1846. (A választmányi tagok aláírásai.)” E választmány uralkodása azonban csak egy óráhosszáig tartott. (Folytatjuk.)

SPANYOLORSZÁG. Az új ministerium programjából ezen pontokat emeljük ki: „Az iszonyu viharok, mellyek a trónt VII. Ferdinánd halála óta megrendítették, mellyre a jog és győzelem annak felséges leányát, fejedelmönket Isabella királynét emelték, ugy látszott, a királyné nagykörűségével eltűnni lesznék kénytelenek, és a nemzet bizon remélte ezt. Azonban, mióta azon felforgatások által, mellyeket e század kezdete óta szenvedénk, nagyraevő kivánságok ébresztettek föl, a nemzet ama szép reményét a társadalom ellankadása megsemmíté. — A nyilvános sajtó, mellynek az erkölcsiség iskolájának és felvilágosítás és oktatás eszközeinek kellene lenni, néhány tiszteletré méltó kivétellel, nem volt egyéb, mint botrányok folytonos kutyfeje 's olly szövegek, melly naponként a társaság keblébe hányatott, hogy azt felgyujtsa és elhamvasztza. — A forradalmi viharokból mintegy esoda által megmentett maradéka az engedelmességnek és szent tiszteletnék, mikkel királyaink trónjának tartozunk, szinte megtámadott, még pedig ugyanazok által, kik azt még nem rég megmenteni iparkodtak. — Ezen összeesküvésnek keseru gyümölcsei el nem maradhattak. Olly állapotba jutottunk, melly ha még tovább tartana, a közrend, a trón, a kormány és minden intézetek romlását okozná. Alulirtak ő felségétől segélyre hivatva föl, pillanatig sem haboztunk, ezen szerencsere csak mulékony állapottal szembeszállni, 's készek vagyunk a rend ellenségeivel megvinni, bármily álarozot viseljenek; megvinni, míg le nem győzzük őket; a status hatalmainak megzavart egyensúlyát helyre állítani, 's tagas alapon szilárdítani a királyság nyugalmát, a trón tiszteletét és az intézetek tekintélyét, mellyeket felséges fejedelmönk a spanyol nemzet dicsőségére és üdvére serteleül fenntartani kíván. Hódolva a képviselői kormányának, mellyet a kormány és megvesztegetés hatalmában látunk lenni, azt az által iparkodandunk megmenteni, hogy erkölcsösebbé tesszük; és a trónt, Spanyolország legrégibb és legnépszerűbb intézetét bálványolván, arra fogunk törekedni, hogy azt előjogainak szabad gyakorlatában fenntartsuk. Nem fogjuk tehát megengedni, hogy a pártok mérges nyilai a királyi székhöz hassanak. Az új cabinet, mint a jelenkor gyermeke, reformokat nem vetend föltre; iparkodni fog azon érdekeket, mellyek a törvény őtalma alatt léptek életbe, fenntartani 's rájuk a maradandóság bélyegét nyomni. Egyszersmind azonban tisztelni fogja azon értelemeket, mellyeket a történet a nemzeti jellem sajátjaivá tett, és azon lenni, hogy a katolikus vallás szigoruan követtessek. Az igazgatásban cselekvéseinek alapjai erkölcsösség, takarékoság, szilárd és gyors végrehajtás, egyuttal pedig minden törvényszerű érdekek őtalmazása leendnek. A pénzügyeket illetőleg, a kiadásokat lehetőleg leszállítani, bizonyos terheket köznyitni és mindent elkövetni fog, hogy a szolgálat szükségét összehangzásba jöjjenek azon tisztelettel, mellyel a kincstár kötelezettségeinek tartozunk. A dicsőség, mellyre az új cabinet törekszik, szolgáljon zálogul, hogy mindezen ígéretek teljesíttetni fognak. A cabinet erős karral igyekszik azon tárgyat (pénzügyet) elintézni, melly a politikai vitakozások viharos és ingadozó természeténél fogva olly sok évek óta rendbe nem hozhatott; és ha e mellett alkotmányos jogait tullepné, a cortesnek felelni fog érte. Ez a ministerium politikája. Hogy a korona mostani tanácsadói azt szerencsésen életbe léptettessek, a nélkül, hogy az országot megrendítsék, a kormányt erősíteni tartják szükségnek, 's erre lesz irányozva minden igyekezetük. Eltökélve levén az erkölcsi és anyagi fejlettséget, melly magát a királyság minden pontján feltolja, megszüntetni, üdvös rendszabályoktól soha nem ijedendnek vissza, bármily szigoruaknak látszanak azok olly alkalmánál. Hogy magának az engedelmességet azon rendszabályok iránt, mellyeket a cabinet érett mégtontolás után hozott és ő felsége helybenhagyott, bizottsága, számos, fegyelmezett és loyális hadseregre tarti szavat, a nemzet tapasztalt ítéletére 's bölcsességére és azon erőre, mellyet neki nemes és jó indokokra szintugy támaszkodó, mint csejja

állal szentesített vállalat nyújt. Madrid, mart. 18. 1846. (A miniszterek aláírása.)

NAGYBRITANNIA. A gabonavám billjének másodszori olvastatása az alsóházban mart. 27-én négy napos vitaközlés után 302 szavazattal 214 ellen megengedtetett. A Times korholja a földművelési pártot, hogy a ház ügyeit most újra feltartóztatá, a nélkül hogy legkisebb eredményt remélhetett volna. Az utóbbi napokban számos folyamodványok nyújtattak be, a gabnabill gyors elfogadását kérik; legfontosabb volt ezek közt a nothingshami és manchesteri. 25-én Peel jelenté, hogy jövő hétfőn a felsőház által már elfogadtatott ir közbátorsági törvényjavaslatot terjesztendő elő. O'Connell e bill ellen új iratot bocsátott a repealegylethez, 's azt mondja abban, hogy a bill a felsőházból még alkotmányellenesebb alakban került ki, mint eredetileg volt. Újabb tudósítások is hiszik, hogy a cabinet kereskedelmi reformja kedveért tetemes számú peereket neveztetend ki.

FRANCZIAORSZAG. A követkamará mart. 27-éig a tengeri halászatról szóló törvényjavaslattal foglalkozott 's azt elfogadta. A hírlapok a spanyol miniszterváltással vannak főképen elfoglalva. Mart. 26-ig azt az Epoque egyedül iparkodott mentegetni, habár az új ministerium első rendszabályait nem helyeslé. A J. d. D. ébats, az Epoquenál függetlenebb miniseri lap, eképen ír: „A spanyol tudósítások igen szomorítók. A Narvaez elnöklete alatt alakult új ministerium két igen komoly tényre kezdé kormányzását, melyek világosan mutatják, mily ténre akarja ifjú fejedelműjét vezérelni. A cortes üléseinek felfüggesztése után bizonyosan a congressus szétoszlata fog következni, mely csaknem kizárólag conservativekból lévén összeállítva, bölesége 's trónhoz ragaszkodásának oly szép jeleit adá. E felfüggesztés annál kevesebbé magyarázható, mivel az idei budget megszavazása előtt történt, sőt, mielőtt még az új cabinet bizalmi szavazatot nyert volna. Az új ministerium köznynyalanság- 's ijedséggel fogadtatott. Ennek el-

nöke, Narvaez tábornagy, szívesen elismerjük, a legveszedelmesebb pillanatokban nagy bátorságot 's a hadsereg létegesítésében jó tehetségeket tanúsított. Fájdalom, hogy e fényes tulajdonait jelleme és szenvedélyeinek hevessége által elrontotta. Nem törvén semmi ellenőrséget, csak a kard hatalmában hisz. Az új kormány legfontosabb tagja Burgos ur, ki 1834-ben zsarolásról vádoltatván, a proceresek (senatus) ünnepélyes határozata által bármelyik törvényhozó kamarában ültetésre méltatlannak nyilvánított. Burgos ur köztudomás szerint VII. Ferdinand számos és szerencsétlen kölesönvételei körül tetemesen működött Orlando ur, az új pénzügyminister, a hadsereg főbiztosa volt 's eddig még csak Narvaez iránti vak engedelmségében jeleskedett. Pezuela még csak 25 éves, a spanyol tábornokok közt legfiatalabb, Viluma marquis öcsese és legtalzább absolutista. Mi Eganyát illeti, ez a congressus utolsó ülésében szenvedélyességének kiálló jeleit adta; mint politikai író bir ugyan névvel, de országos ügyekben még részt nem vett. Több év óta mint a bask tartományok követe e vidékek kiváltságainak (fueros) megrögzött pártolója, 's ellenszegült eddig minden rendszabálynak, melyeket az alkotmányos kormány e tartományoknak alkotmány szerinti igazgatása végett hozott. Balboa tábornok, ki a tiszteletben állott Artela helyébe Madrid tartomány politikai főnöke lön, legkegyetlenebb embernek tartatik egész Spanyolországban; ezen ember egyszer hadi törvényszék előtt állott nyolczvan vétség miatt, melyeknek mindenike halálosnak nyilvánított. Elég legyen csak kettőt említenünk a 80 közül. Manchaba, midőn e megyében Palillos pusztított, küldetvén, mindenkit behörtönözött, ki carlismus gyanyájában állott, vagy kinek valamelyik rokona a praetendensnői hadi szolgálatban volt. A börtönök fuladásig tömve valának. Egyszer azt parancsolta Balboa, hogy a foglyok sorshuzás által megítézeltesenek. A sors többek közt egy öt éves fűeszkát is ért. A végrehajtással megbízott katonatiszt feljelentette e különös körü-

menyt tábornokának, de e szörnyetegtől oly választ nyert, hogy ha a gyermek még két óráig él, maga a tisztt fog hallal lakolni. Egy óra múlva a gyermek kihozatott a börtönből. Hogy a töltött fegyverrel készen állott katonák elé csábítsák, egy narancsot dobtak el, mely után midőn a gyermek szaladt volna, egy golyóval keresztül lövöztetett. Egy másik alkalommal egy nyolczadik hónapban terhes asszonyt lövöztet agyon Balboa; a végrehajtásnál egy szülés is jelen volt, hogy az anyaméhéből a gyermeket megmentse. A tábornok inasa, egy havannai szerencsen, nyilvánosan illy vállomást tett: „En nem egykönnyen irtozom valamitől, 's történt velem, hogy emberhust ettem, de azon borzasztóságokat, miket uram tett, tovább már nem szemléltetém.“ Ez azon ember, ki Madrid chjefe-politicojává nevezetett. Calonge ezredes is, ki mint dandárnok a sz. Ferdinandi ezred parancsnoka lett, valamint Ortega fiatal dandárnok, Krisztina ezredének parancsnoka szenvedélyes szólásmóddal éltek a congressus elnöke ellen ama vezetes ülésben. Végre még azt mondják, hogy Meer b. Madrid főkapitányává fog tétetni. Spanyolország állapota komoly. A ministerium 40 heves és hőbortos tagokból álló kevesebbég élére állott, kik többnyire Narvaez személyes barátai és az alkotmányos kormányforma nyilvános vagy titkos ellenségei. Mondják, hogy Narvaez az alkotmányt eltörölni és helyébe az „Estatuto real“ akarja állítani. Ebből magyarázható csak meg programjának e szavait: „A miniszterek készek a statushatalmak megzavart egyensúlyát helyrehozni.“

Gr. Dessewffy Emil vezérlete mellett szerkeszti Szevény József. (Szerkesztéségi szállás urutca Horváthház 540d. sz. a. 1s6 em.)

Hivatalos tudósítások.

(253) Birói árverés. (1) Folyó év április 9-én Pesten Leopold-utca 189. sz. alatt reggeli 9 órakor többféle házi butorok és férturhák elárvereztetnek a többet ígérőknek. Siniig Ernezt végrehajtó bír.

(249) Árverési hirdetés. (2, 3) Folyó év 's hó 15-én a pesti első bíróság kir. váltótörvényszékénél f. é. 1091. sz. a. költ végzése folytában a hengermalomban különféle fényezett butorok- és ruha darabok - árverés útján - a legtöbbet ígérőknek el fognak adatni. - Költ Pesten április 3-án 1846. Illés Antal végrehajtó.

(252) Váltótörvényszeki idézés. (1, 3) Bozso György, kinek tartózkodása nem tudatik, az ellene Huszár József által 4000 p. ft. 's járuléka iránt indított váltóügy tárgyalása végett f. évi majus 9-én reggeli 9 órakor e váltótörvényszék előtt jelenjen meg. Ha alperes a fentebbi határidőre meg nem jelen, vagy ügyviselőt nem rendel gondnokul a vtk. II. r. 213. s-ához képest Antal János v. ügyvéd nevezeték ki. Költ Pesten a kir. e. b. váltótörvényszék 1846. martius 30-án tartott üléséből.

(250) Váltótörvényszeki idézés. (2, 3) Komáromy György, kinek idéztetése iránt az illető hatóságtól a kintüött időre válasz nem érkezett, az ellene Vodianer Rudolf által 2000 p. ft iránt indított váltóper tárgyalására f. évi ápril 15-én reggeli 9 órakor e váltótörvényszék előtt jelenjen meg. Költ Pesten a kir. e. b. váltótörvényszéknek 1846. évi martius hó 30-dik napján tartott üléséből.

(243) Váltótörvényszeki idézés. (3, 3) Veszelovszky József, kinek tartózkodási helye nem tudatik, az ellene Volfner N. által 600 v. ft iránt indított váltóper tárgyalására f. évi majus 2-án reggeli 9 órakor e váltótörvényszék előtt jelenjen meg. - Az esetre pedig, ha személyesen vagy megbízottja által meg nem jelenne, védelmére Antal János v. ügyvéd gondnoknak ezennel kineveztetik. Költ Pesten a kir. e. b. váltótörvényszék 1846. évi martius 26-án tartott üléséből.

(112) Hoffmann Károly elleni csödper. (1, 3) 8759. Pest város tanácsa jelentése szerint, Hoffmann Károly hitelezői csődületének határnapja 1846-dik évi majus 4-dikére tüzetvén ki, 's tömeggondnokká Tarone Ferdinand, pergondviselővé pedig Primayer János hités ügyvéd nevezetvén; ugyanez kihirdetettik. Költ Bajtás hó 3-án 1846.

(113) Deisinger Antal elleni csödper. (1, 3) 8760. Pest város tanácsa jelentése szerint Deisinger Antal helybeli ácslegény hitelezői csődületének határnapja f. évi majus 4-dikére tüzetvén ki, 's tömeggondnokká Sztröiny István, pergondviselővé pedig Szilágyi Sándor hités ügyvéd nevezetvén, ugyanez kihirdetettik. Költ Bajtás hó 3. 1846.

(118) Huber Ignác elleni csödper. (1, 3) 8786. Buda város tanácsa jelentése szerint, Huber Ignác helybeli volt színház igazgató hitelezői csődületének határnapja f. évi ápril 23-dikára tüzetvén ki, 's tömeggondnokká Graeffl József, perügylővé pedig Perviz János nevezetvén; ugyanez kihirdetettik Költ Bajtás hó 3-án 1846.

(250) Orvos-tanári állomásra csődület. (1) A' mintegy 13-14 ezer népségű H. Szoboszló városban, egy városi orvos-tanári állomás rendszeresítésén 's állítatván fel, melyhez évenként 350 p. forint fizetés és szabad lakás, vagy pedig lak nélkül 400 p. ft évi díj kötetett; felkértenek mindazon orvos-tanár urak, kik ezen állomást elfogadni kívánják, hogy ajánló leveleikkel együtt, akár személyesen, akár bérmentett levelek által, magokat a helybeli nemes tanács előtt f. év július 15-ő napjáig jelentsek. - A' jelenzők közül azoknak, kik egyszersmind sebész mesterek is, bár helyben sebész állomás is van, elsőbbség fog adatni.

(254) Megjelent és kapható Zimmermann Jakab pesti kir. képezdoi tanárnál „Magyarország oknyomozó története“ Spanyol Glycer után magyarítva. Ára, ápril végéig, a' 40 ívre terj. munkának, csinos borítékba fűzve 2 ft, azontul 2 ft 30 kr. p. p.

(258) A' már évek óta hatására nézve dicséretesen elismert igazán valódi csúz-mentő szer Poenisch Guido ur főraktárából, ajánlja alolított darabonkint 1 pengő forintjával szíves megvevésre Liedemann Ferencz B. a' „szép gyagyránhoz“ városház terén. Ugyazint anodyne neklace híres angol foggyógyókat gyermekek számára.

(255) Birtok-eladás. (1, 3) Tek. Zemplén megye Mád városában szabad telken helyzetű kényelmes szobákból álló kőház: alatta levő boltot pinczézzel, istállók, borházzal, vin-czeléri lakkal, két udvari kertek, 100 hordóra való pinczével, ugyan e' város határában fekvő 60 kapás első osztályu szabad szőlő-birtok örökösen eladóvá tétetvén, a' venni szándékozók bővebb tudósítás végett kéretnek magukat Mádön akár személyesen, akár bérmentes levelek által tek. Dravecky Ferencz táblabíró urnál jelenteni.

(253) Eladó birkák. (2, 3) Mélt. Festetics Antal Veszprém vármegyében kehelezett Déghi pusztáján, egy Somogy vármegyében Bökönyi mezővárosában torzók juhnyábol származott, s rendes állományi számon felvő 300 darab hágo-kos, 's 3000 darab tenyésztésre alkalmas anya-birka eladó. - Választás után nagyobb számmal nőstény bárányok is kaphatók. - Venni szándékozók által akarmikor megtekinthetők; a' mi a' gazdasági tisztség által ezennel közhírré tétetik Déghen 3 órányira Sz. Fehérváron alól. 1846.

(110) Kötelezvény iránti felszólítás. (1, 3) 8588. Pest város tanácsa, Szentkirályi Móríc folyamodványa következtében, ennek néhai édes atya Szentkirályi László által 1802-dik év auguszt 2-án kiadott, 's a' városi körház részére 1802-dik év auguszt 3-én betáblázott és még 1809. év october 21-én kifizetett 2189 ftokról Ö. B. szőlő kötelezvénynek országsszerinti közzétételét oly hozzáadással elrendeltetni kérvén, hogy ha annak netalán jelenleges birtokosa folyó 1846. év febrúar 15-ő napjától számítandó egy év 's nap lefolyta alatt ahozi igazait behiányoztatandó e' hatóságnál magát jelenteni elmulasztaná, a' kérdéses kötelezvény megszemlítésnek tekinteni. 's kitáblázása azonnal el fog rendeltetni, ugyanaz szokott mód szerint kihirdetettik. Költ Bajtás hó 3-án 1846.

(120) Bursics Ferencz elleni csödper. (1, 3) 8789. Somogy vármegye törvényszékének jelentése szerint, Bursics Ferencz Tapsonyi haszonbérő hitelezői csődületének határnapja f. évi ápril 27-dikére tüzetvén ki, 's tömeggondnokká Butics György számtartó, perügylővé pedig Pály János hités ügyvéd nevezetvén; ugyanez kihirdetettik. Költ Bajtás hó 3-dikán 1846.

(121) Dombrády Janos elleni csödper. (1, 3) 8790. Somogy vármegye törvényszéke Gülle helységében elholt nemes Dombrády Janos tisztartó ellen csődít határozta; az illető hitelezők megjelenésére f. évi ápril 27-dik napját tüzte ki határidőit, és ideigleni tömeggondnoknak Svastics Lajos táblabíró, perügylőnek pedig Tevely Elek hités ügyvédet nevezte. Mi is ezennel közhírré tétetik. Költ Bajtás hó 3-án 1846.

(122) Hertelendy Pál elleni csödper. (1, 3) 8791. Sopron vármegye törvényszékének jelentése szerint Hertelendy Pál Rójtöki közbirtokos hitelezői csődületének határnapja f. évi majus 2-dikára tüzetvén ki, 's tömeggondnokká Simonyi István táblabíró, perügylővé pedig Lukinics Pál tiszteletbeli alügysz nevezetvén; ugyanez kihirdetettik. Költ Bajtás hó 3-án 1846.

(130) Vitmann Janos elleni csödper. (1, 3) 10013. Buda város tanácsa jelentése szerint, Vitmann Janos helybeli posztó nyíró mester hitelezői csődületének határnapja f. évi ápril 30-kára tüzetvén ki, 's tömeggondnokká Ludats Miksa hités ügyvéd, perügylővé pedig Sandrik Pál szinte hités ügyvéd nevezetvén; ugyanez kihirdetettik. Költ Bajtás hó 10-dikén 1846.

(101) Bihali Móríc elleni csödper. (3, 3) 7619. Pest város tanácsa jelentése szerint Bihali Móríc hitelezői csődületének határnapja f. évi majus 6-dikára tüzetvén ki, 's tömeggondnokká Ritter Adolf, pergondviselővé pedig Grätzer Antal hités ügyvéd nevezetvén; ugyanez kihirdetettik. Költ Bajtás hó 24-én 1846.

(96) Veimezenfeld Antal elleni csödper. (3, 3) 7613. Szabadka város tanácsa jelentése szerint Veimezenfeld Antal ottani izraelita hitelezői csődületének határnapja 1846. évi ápril 29, 30, 's majus 15-őjére tüzetvén ki, 's tömeggondnokká Schaeffer Gáspár timár, perügylővé pedig Simony Mihály tiszteletbeli alügysz nevezetvén; ugyanez kihirdetettik. Költ Bajtás hó 23-dikén 1846.

(251) Ház és szőlő eladás. (1, 2) Nyitra püspöki város felső részében - az előtt Marich, most Falmally-féle ház, mely 8 szobából, 2 kamrából, 2 konyhából, egy kocszi-színből, nyolcz lóra való istállóból és egy pinczézből áll; - nemkülönben, ugyan Nyitra város határában a' zabori hegyen mintegy 60 kapás szőlő, két épülettel, és egy boltozott pinczével, f. 1846-diki ápril 18-án a' tulajdonos kívánsága szerint árvereltetni fog.

(257) Árverési hirdetmény. (1, 3) Az „arany kézhez“ címzett vendéglővel határos, 's városház-terén fekvő Müller telken épített egy kisebb és egy nagyobb vendégszobából álló házacská, - több fak, 's egyéb nemű holmik, mint Langer Ferencz csödtömegéhez tartozók, f. hó 14-én reggeli 10 órakor árverés útján készpénz fizetés mellett a' legtöbbet ígérőknek a' helyszínen el adatni fognak. - Költ Pesten, ápril 7-én 1846. Rehorovszky Miklós mint Langer Ferencz csödtömege gondnoka.

(238) Haszonbérlet. (2, 3) A' kalocsai érseki uradalmak igazgatósága részéről közhírré tétetik, hogy f. 1846. évi majus 1-ő napjától számítandó három évre Kaloosa mellett, a' foktúti dunaparti mészegetés joga f. évi ápril hó 17-én Kalocsán az igazgatói teremben; - Baja város mellett pedig a' réti mészegetés joga ugyanezen évi ápril hó 18-án Szent-István helységben a' tisztartói lakon három egymással következő évre árverés útján a' legtöbbet ígérőknek haszonbérbe fognak adatni; a' kiűtön feltételek addig is a' nevezett hivataloknál megtekinthetők lévén.

(246) Fris vető-magok (2, 2) ugymint: franczsa-, angol-, olasz-bor-nokás perje- (raygras) luczerna-, stá-ler- és fehére réti lóherc-mag; - minden nemű főzélék-, virág- és fa-magok; - szép camellák, rhododendronok, szaleák és egyéb külföldi növények, cserepekben; ugy szinte angol georginák nagy-makban, taláttanak nagy mennyiségben, és jutányos áron kaphatók Muszely Károly Eduárdnál Dorottya-utczában Pesten.

(230) Bor-eladás. (3, 3) Temesmegyében Rétháton 2000 akóig terjedő különféle - jelesen: 1811, 17 és 22dik (mésnesi asszuszló 35 akó); 1826 és 27dik (60 akó); 1830dik (230 akó); 1834. (405 akó); 1838. (30 akó); 1839dik (100 akó); 1844dik (60 akó) évi magyaráti 's eredeti tisztségében jelenig fentartott finom asztali fehére, nemkülönben szécsányi (Bánát) 700 akóig menő schiller bort általában vagy nagyobb részletekben lehet kapni. - Körülményesb értesítést ad alólirt O-A-r a d felé Réthátra neki címzett bérmentes levelekre. Fényes Károly.

(245) Pénz-kölcsön. (2, 2) B. Podmaniczky Lajos ur csödtömegéből, biztos hypothecára, két hónapra felmondás mellett, 6000 p. ft. kamatra kiadandó, tömeggondnok Ilkey Sándor urnál, ujjilág-utcai saját házában levő szállásán. Alkuszok be nem bocsátatnak.